خراسان روزنامه صبح ایران
یک‌شنبه ۲۹ بهمن ۱۳۹۶ . اول جمادی‌الثانی ۱۴۳۹ . شماره ۱۹۷۶۱

در شهر سرپل ذهاب حدود شش هزار خانه تخریب کامل شده است و حدود ۲۱ هزار واحد مسکونی به عنوان تعمیری کارشناسی شده که از این میان تاکنون تعمیرات بیش از چهار هزار واحد در شهر سرپل ذهاب کامل شده است و باقی مانده نیز در حال کار هستند.

۶ هزار خانه در سرپل ذهاب تخریب کامل شده است

گزارش میدانی
موانع پیش‌روی بازسازی
قسمت چهارم

زلزله‌زدگان سرپل ذهاب در گیر کاغذبازی‌های اداری

بنیادمسکن: بازسازی شهر سرپل ذهاب تا پایان سال ۹۷ تمام می‌شود

عکس‌ها: خاتمی

هادی محمدی – زمستان سال ۹۳؛ آخرین باری که به سرپل ذهاب آمده بودم، آن هم به بهانه بازدید از مناطق عملیاتی دفاع مقدس سرپل ذهاب و پادگان معروفش با نام ابوذر یادآور دلاورمردی‌هایی بوده که تا ایران هست و تاریخ هست فراموش نمی‌شود، سرزمینی که گفته‌اند آخرین جایی است که ارتش بعثی توانسته در غرب کشور نفوذ کند. مردم این شهر که به "مظلومان فاتح" معروف هستند برای پاسداشت این دلاوری به دوست و دشمن، در گوشه‌هایی از شهر تانک‌های منهدم شده صدام را به نمایش گذاشته بودند. دیار تیزپروازان هوانیروز و سالار شهدای هوانیروز، علی اکبر شیرودی که یادمان شهادتش در محل سقوط بالگردش در حومه سرپل ذهاب، هنوز آن دلاورمردی‌ها را گوشزد می‌کند. اما این بار در زمستان ۹۶؛ چهره سرپل ذهاب غم داشت. فاجعه‌ای بزرگ؛ لرزش زمین و ویرانی. اکنون این چادرها و کانکس‌های زلزله‌زدگان است که خوش آمد می‌گویند با یک نقطه مشترک با دوران دفاع مقدس، همدلی و امید برای ساختن آینده‌ای زیبا. مردمان این دیار عزمشان جزم است تا سرپل ذهاب را از نو بسازند؛ مقاوم‌تر و زیباتر.

■ **آوار برداری دوسوم شهر**

برخلاف روستاها که آوار برداری به پایان رسیده و ساخت و ساز آغاز شده، کار بازسازی در شهر سرپل ذهاب پیشرفت چندانی ندارد و بسیار متفاوت از روستاهاست. مشاهدات میدانی ما نشان می‌دهد غیر از آوار برداری که حدود دوسوم شهر را شامل شده و هنوز نیز ادامه دارد، عملا کاری روی زمین انجام نشده و منازل و اماکنی دیده می‌شود که آوارشان باقی است یا کاملا تخریب و رها شده باقی مانده‌اند. محله فولادی بالاترین خسارت را داشته و تقریبا همه منازل این منطقه تخریب صددرصد شده‌اند، این جا همان محله‌ای است که رهبر انقلاب پس از حضور در مناطق زلزله‌زده، در آن جا برای مردم سخنرانی کردند، اما امروز خبری از آوارها نیست حتی هنوز تابلوی مرکز فنی و حرفه‌ای سرپل ذهاب باقی است با این تفاوت که از آوارهایی که آن روز در عکس‌های بازدید رهبری دیده می‌شد خبری نیست و مردم در کانکس‌ها زندگی می‌کنند.

■ **مسکن مهر با معروفیت جهانی**

همچنین سراغ مشهورترین مسکن مهر این روزهای کشور رفتیم، به نام مجموعه مسکونی شهید شیرودی که از آن مجموعه نیز تنها اسکلتی بتنی باقی مانده و دیوارها تماما ریخته‌اند. آن جا نیز کارگران مشغول آوار برداری هستند. این ساختمان‌ها زمانی برای خودشهرت جهانی پیدا کرده بودند و جریان‌های سیاسی استفاده‌ای از این موضوع نکردند.

در شهر هنوز زخم‌های زلزله ۲۱ آبان ماه دیده می‌شود، از امام‌زاده احمد ابن اسحاق و مصلای نماز جمعه که کاملا تخریب شده است تا فرمانداری سرپل ذهاب و بیمارستان تازه تاسیس شهدا که آن‌ها نیز آثار خرابی‌های زلزله را بر پیکر خود دارند. در عین حال همه مسئولان قول بازسازی این خرابی‌ها را در سریع‌ترین زمان می‌دهند، زمانی که به گفته مدیرکل بازسازی بنیاد مسکن انقلاب اسلامی حداکثر تا پایان سال ۹۷ خواهد بود.

جودی می‌گوید: برای خانه‌های با تخریب صددرصد در شهرها ۴۰ میلیون وام برای ساخت و شش میلیون تومان بلاعوض در نظر گرفته شده و برای واحدهای تعمیری نیز متناسب با میزان آسیبی که دیده‌اند شش میلیون تا ۱۲ میلیون وام و یک میلیون تا دو میلیون تومان بلاعوض پرداخت می‌شود.

وی ادامه می‌دهد: در شهر سرپل ذهاب حدود شش هزار خانه تخریب کامل شده است و حدود ۲۱ هزار واحد مسکونی به عنوان تعمیری کارشناسی شده که از این میان تاکنون تعمیرات بیش از چهار هزار واحد در شهر سرپل ذهاب کامل شده است و باقی مانده نیز در حال کار هستند.

اما مشکل جای دیگری است در شهر به شعبه‌ای از بانک مسکن مراجعه کردم و با یکی از سرپل ذهابی‌ها که خانه‌اش تعمیری است گفت‌وگو کردم. او از کاغذبازی موجود گلایه داشت و این که برای وام‌ها اسناد و اوراق زیادی مطالبه می‌کنند که بعضا نداریم یا این که زیر آوار مانده و همین‌ها کار اعطای وام را کند کرده است. گویا قبل از زلزله در این شهر یک بانک مسکن وجود داشت و حالا این یک شعبه جوابگو نیست هر چند مسئولان در حال راه‌اندازی شعب بیشتر هستند. درباره مدارک زیر آوار مانده نیز باید به ثبت احوال مراجعه کنند و تاییدیه بگیرند که البته زمان بر است.

■ **ترس**

مسئله دیگر در شهر سرپل ذهاب، خانه‌های تعمیری هستند. تعداد بالای خانه‌های تعمیری که به صاحبان‌شان کانکس داده نمی‌شود امروز به معضلی بدل گشته است که به نظر می‌رسد راه حل آن گفت و گو با مردم باشد. با برخی از ساکنان چادرها که صحبت کردیم، حرفشان این بود که پس لرزه‌ها باعث شده تا از ترس به خانه خود نرفته یا حتی تعمیر هم نکنند. خانمی با بچه کوچکی در بغل با من همکلام شد. گفتم برخی خانه‌های تعمیری که ما دیدیم واقعا قابل سکونت است پس چرا به خانه خودتان نمی‌روید؟ پاسخ جالبی داد و در حالی که به یاد آوردن خاطره آن شب استرس را در صورتش نشانده بود، گفت: شما در تهران هستی و باید تکان‌ها و صداهای عجیب و خوفناک زلزله ۷ ریشتری را درک کرده باشی تا متوجه شوی من چه می‌گویم. البته بعد از مدتی حرف زدن، به شوخی گفت به یک تهرانی گفتم دعا می‌کنم شما هم زلزله ببینید تا به راحتی به ما نگویید به خانه‌های‌تان بروید. چهار روز پس از این صحبت بود که در تهران هم زلزله آمد، البته ناراحت شدم اما به نظرم باعث شد تهرانی‌ها و مسئولان هم خط را از نزدیک لمس کنند.

■ **امام جمعه: تسهیلات دولتی کم است**

به سراغ حجت‌الاسلام جواد فاطمی نسب امام جمعه سرپل ذهاب رفتیم. امام جمعه‌ای که تا همین چند روز قبل برای همراهی با مردم شهرش، حاضر به گرفتن کانکس نبود و در چادر زندگی می‌کرد. وی در گفت‌وگو با ما اظهار کرد: مشکلات مردم با چادر و کانکس رفع نمی‌شود. مشکل زمانی حل می‌شود که دولت تسهیلات بیشتری به مردم بدهد زیرا تسهیلات دولت به اندازه نیاز مردم نیست و با ۴۰ میلیون نمی‌شود ساختمان ۸۰ متری ساخت. دولت باید درباره تصمیمی که گرفته تجدید نظر کند و تسهیلات را کمی بیشتر کند و گیر و دار اداری آن را بردارد و این کاغذبازی و بوروکراسی را کاهش دهد. وی در عین حال می‌داند که میزان مشکلات بالاست، بنابراین تاکید دارد که این مشکل با تلاش مسئولان محلی برطرف نمی‌شود و عزم ملی نیاز دارد، باید خود رئیس جمهور و وزیران تصمیم بگیرند تا مشکلات حل شود. از فاطمی نسب درباره موضوع خانه‌های تعمیری و ترس مردم هم سوال کردم که پاسخ داد: این ترس طبیعی است و بسیاری از مردم جرئت پیدا نمی‌کنند در منازل خود زندگی کنند. متاسفانه این حالت روحی را می‌توان در نقاط مختلف شهر دید حتی یک منزل تعمیری دیدیم که با گذشت دو هفته از پایان تعمیراتش صاحبان خانه هنوز در کانکس زندگی می‌کردند.

■ **کنار مردم هستیم**

مهندس جودی مدیرکل دفتر بازسازی بنیاد مسکن معتقد است یکی از بهترین بازسازی‌ها در این جا در حال انجام است. او می‌افزاید: نگرانی ما یکی درباره طرح تفضیلی شهر است که یک هفته قبل ابلاغ شد و دیگری ناظران نظام مهندسی هستند چون نمی‌خواهیم بنیاد مسکن نظارت کند. ما الان برای پروانه به نظام مهندسی و شهرداری پول می‌دهیم. دولت مردم را توانمند می‌کند و قطعا کنار مردم می‌مانیم و کمک می‌کنیم تا شرایط درست شود. حتی ما دیدیم در این آوار برداری مردم اعتقاد به آجرهای آوارشان ندارند در حالی که همین آجر را باید دانه‌ای ۲۵۰ تومان بخرند و ما گفتیم اگر کسی هزار آجر جمع کرد صد هزار تومان پاداش می‌دهیم چون بعد به کار می‌آید و نباید از منطقه خارج شود.

■ **مشکلات مستاجران**

اما حضور چند ساعته در چهار کمپ اصلی زلزله‌زدگان در سرپل ذهاب که بیشترهم از چادر پوشیده شده برای ما مشخص کرد که بزرگ‌ترین مشکل امروز و فردای این شهر، موضوع مستاجران است. کسانی که با پول ناچیزی مسکنی را رهن و اجاره کرده بودند و امروز یا در چادر زندگی می‌کنند یا اگر خانه‌شان کاملا تخریب شده باشد کانکس گرفته‌اند. این افراد می‌توانستند به‌جای کانکس پنج میلیون تومان بلاعوض دریافت تا خانه‌ای اجاره کنند اما مشکل این است که بسیاری از صاحب خانه‌ها نمی‌خواهند یا نمی‌توانند پول پیش مستاجران را بدهند. همچنین این روزها متاسفانه بازار انصاف نیز در برخی صاحب خانه‌های سرپل ذهاب کساد شده و قیمت اجاره خانه بسیار بالا رفته و به مرز قیمت اجاره شهرهای بزرگ و حتی تهران نزدیک شده، ولی این پول کفاف اجاره مجدد خانه را نیز نمی‌دهد.

خانمی می‌گوید: ما مستاجر هستیم و چون خانه ما تخریب صددرصد نشده کانکس یا پنج میلیون را نمی‌گیریم و باید در چادر بمانیم تا صاحب خانه با گرفتن وام تعمیرات، خانه را تعمیر کند که او هم هنوز نیامده و شاید برایش خیلی هم مهم یا فوری نباشد. وی با اشاره به این که اسکان موقت مستاجرها فعلا مبهم است، گفت: مسئولان جواب قطعی برای این شرایط ندارند و برای تسهیلات بلاعوض نیز به ما گفتند: ابتدا باید صاحبان املاک تشکیل پرونده دهند و بعد از آن به وضعیت مستاجر رسیدگی می‌شود.

مردمیان سالی که او هم مستاجر بوده از وضعیت بهداشتی گلایه دارد و می‌گوید: چون وضعیت بهداشتی شهر بسیار نامناسب است به خاطر فرزند هشت ماهه‌ام بعد از زلزله به روستا رفتم، اما در آن جا هیچ امکاناتی به من تعلق نگرفت و تصمیم گرفتم برگردم و مقابل منزل خود چادر بزنم البته سرویس بهداشتی و حمام منزل ما تخریب نشده و برای همین در مقابل منزلی که مستاجر بودم چادر زده‌ام تا حداقل از این امکانات با وجود ترس و دلهره از فروریختن ساختمان استفاده کنم.

یکی دیگر از مستاجران ساکن در شهر سرپل ذهاب درباره وضعیت خود گفت: تمام وسایل من زیر آوار مانده است و اگر بخواهند تسهیلات بلاعوض را به‌جای کانکس از ما بگیرند ما به‌طور کامل متضرر می‌شویم، زیرا این کانکس در آینده برای ما هیچ استفاده‌ای ندارد.

خانم دیگری با بیان این که تسهیلات در نظر گرفته شده به هیچ وجه پاسخگوی ساخت مسکن نیست گفت: با این وضعیت اقتصادی ۱۲ میلیون تومان برای تعمیر نوع یک که تنها اسکلت آن باقی مانده است هیچ فایده‌ای ندارد و این در حالی است که اسکلت‌ها و پایه‌ها نیز باید تقویت شود و با این پول تنها می‌توان دیوارها را ساخت.

■ **وعده‌های خوب برای مستاجران**

همان شبی که ما در سرپل ذهاب اقامت داشتیم ، در کرمانشاه ستاد بازسازی مناطق زلزله‌زده نیز جلسه داشت پس از این جلسه، بازوند استاندار کرمانشاه در گفت و گویی تلویزیونی خبرهای خوشی برای مستاجران داشت و با بیان این که در مناطق زلزله‌زده شهری دو هزار و ۵۰۰ خانوار و در روستاها ۵۰۰ خانوار مستاجر زندگی می‌کنند، اظهار کرد: قرار شد تا در صورت تصویب در هیئت دولت، در روستا ابتدا به ازای هر خانوار ۳۰ میلیون و در شهر هم ۴۰ میلیون وام بدهیم. این یک طرف است و طرف دیگر این که این عزیزان مشکل زمین دارند و امروز با راه و شهرسازی صحبت کردیم تا بتوانیم زمین از این طریق تهیه کنیم و علاوه بر آن باید برای تعدادی مسکن مهر که فاقد متقاضی هستند و پیشرفت فیزیکی در حد ۵۰ تا ۶۰ درصد دارند نیز مجوز بگیریم تا به این عزیزان بدهیم.

■ **ترس از مسکن مهر**

استاندار خبر خوبی داد، به‌ویژه برای ما چون روز بعد که میان زلزله‌زدگان رفتیم حداقل این امید را به مستاجران می‌دادیم که می‌توانند از تسهیلاتی استفاده کنند که آن‌ها را صاحب خانه خواهد کرد. در این میان ترس و استقبال نکردن مردم از سکونت در مسکن‌های مهر نیز جالب بود و حتی دختری جوان از این خانه‌ها به عنوان "مسکن مرگ" یاد کرد و گفت: سکونت در چادر را به این خانه‌ها ترجیح می‌دهیم. ترس مردم از سکونت در مسکن مهر اگرچه طبیعی است و هر کس وضعیت این خانه‌ها را در شهر ببیند همین حس را می‌گیرد اما با توجه به این که بیشتر مسکن‌های مهر بدون متقاضی، در خارج از سرپل ذهاب قرار دارند و در بخش‌هایی بوده‌اند که خسارت ندیده‌اند، به نظر می‌رسد باید با گفت‌وگو با مردم و به‌ویژه نخبگان و بزرگان شهرها آن‌ها را راضی کرد تا به جای چادر در این نوع خانه‌ها ساکن شوند.

■ **پرداخت وام‌ها را آسان کرده‌ایم**

با مهندس جودی درباره مشکل مردم و نحوه گرفتن و بازپرداخت وام‌ها صحبت کردیم وی توضیح داد وام‌های احداثی با ساده‌ترین روش پرداخت می‌شوند یعنی ضمانت خاصی مثل سند و... ندارند و خود افراد زلزله‌زده ضامن هم می‌شوند و سند هایز در رهن بانک نمی‌رود در واقع عملا ضمانت چندانی نیست و بازپرداخت وام‌های احداثی نیز ۱۵ ساله است. از طرفی دولت تصویب کرد هر کسی در منطقه آسیب دیده کرمانشاه با هر عنوان وام گرفته می‌تواند دو سال عقب بیندازد که قدم خوبی بود. به او حاشیه‌سازی آن روزها را یادآور شدم که برخی از مردم اس‌ام‌اس پرداخت اقساط از بانک‌ها دریافت کرده بودند، که پاسخ داد: در سیستم بعضی بانک‌ها این مصوبه اخیر دولت اعمال نشده بود اما یک نفر هم قسط نداد.

■ **یک قدم به پیش**

از مهندس جودی درباره دقت در ساخت دوباره خانه‌ها و نگرانی از این موضوع که مقاومت و اصول ساخت و ساز قربانی عجله و سرعت نشود پرسیدم، وی تاکید کرد: امکانات و اصولی که در بازسازی این جا رعایت شده یک قدم به پیش است. نقشه‌ها را کنترل مضاعف می‌کنیم تا با اصول ساخته شود و هیچ خطایی وجود نداشته باشد.

■ **مردم را پای کار بیاورید**

سلسله گزارش‌های مناطق زلزله‌زده را در حالی به پایان می‌رسانیم که به نظر می‌رسد به رغم تلاش همه جانبه مسئولان دولتی و فرادولتی در حل مشکلات و اسکان موقت و عزم جدی همه برای هر چه سریع‌تر ساکن شدن مردم در خانه‌های خود، هنوز مشکلات و نارسایی‌هایی وجود دارد. بخشی از این مشکلات طبیعی و مربوط به این حادثه غیرمترقبه و بخشی هم ناشی از ناهماهنگی‌ها و مسائل محلی است که باید با همکاری بیشتر دستگاه‌ها و پای کار آوردن مردم که می‌تواند آن‌ها را به آینده و ادامه راه امیدوار کند حل و فصل شود.

سرپل ذهاب و طبیعت زیبایش را با این آرزو ترک می‌کنیم که اگر چند ماه بعد گذارمان به این منطقه افتاد؛ هیچ اثری از چادر و حتی کانکس نبینیم. آروزیی که حق این مردم صبور و پرتلاش است. مردمی که همچون گذشته حاضرند جان و مال خود را برای دفاع از مرزهای ایران عزیز فدا کنند.

زندگی و مشکلات مردم زلزله‌زده در منطقه فولادی سرپل ذهاب

طراح جدول: بیژن گورانی

افقی

۱ - درختچه‌ای گرمسیری - به نرمی رفتار کردن - رتیل - قلاب چند شاخه که گوشت را به آن می‌آویزند ۲ - افسانه گوی - چوپان - خبرگزاری دانشجویان - پشیمانی ۳ - پادشاه دیوبند پیشدادی - دستگاه تهویه تابستانی و زمستانی - وسیله‌ای برای سنجش ارتفاع صوت ۴ - گیاهی - کهن‌ترین قسمت اوستا - از توابع استان یزد - ضمیر غایب ۵ - عطوکرم - خیمه - اصل هر چیز - آسودگی ۶ - مهلت دادن - پنج دندان عقب دهان - بخشش در راه خدا ۷ - تیغ موکت بری - نوعی لباس بچه - بلندترین مرتبه ذات خداوند - لگن لباس شویی ۸ - تکرار حرف دوازدهم - اکسیدروی - نویسنده آلمانی تراژدی ماری استوارت - وصف‌ها ۹ - مبارز خستگی ناپذیر علیه نژادپرستی در آفریقای جنوبی - نوعی ماهی استخوانی خوراکی - باقی مانده دانه‌های روغنی ۱۰ - سرپیچی کردن - چاره‌اندیشی - از پیامبران بنی اسرائیل - زاپاس ۱۱ - فراوان - معشوق - فرمانبرداری و اطاعت - قصد و اراده.

عمودی

۱ - از اصلی‌ترین شاخه‌های هنر عکاسی - هلیل رود در این استان جاری است ۲ - زن ساکن صومعه - گاری ۳ - سازش کردن - همه دارند ۴ - جوانمردی - از دین برگشته ۵ - لامپ‌های تزیینی به هم وصل شده - نویسنده فرانسوی اثر کاندید ۶ - ماترک - مستمری ۷ - مرحله خواب عمیق - هنرکده - کار ... مصلحت آن است که مطلق نکنیم ۸ - فرستادن - نمایش نامه‌ای مذهبی به قلم علی مودنی ۹ - کینه‌توزی - رنگ تحریک اعصاب ۱۰ - منطقه تفریحی شمال تهران - کشور جزیره‌های گرانیتی در شرق آفریقا ۱۱ - سست - نخستین شهید مسلمان ۱۲ - گل ته حوض - هنگام ورود به جایی گفته می‌شود ۱۳ - شاگرد مغازه - شیرینی ۱۴ - شخص - درختچه‌ای هندی - شگرد ۱۵ - مسیحی - شیرینی تولد ۱۶ - راستگو - زیبا و دلفریب ۱۷ - قلعه و حصار - کندن علف‌های هرز ۱۸ - مهر ورزی - از رشته‌های علوم اجتماعی ۱۹ - فیلمی ساخته آلفرد هیچکاک با بازی کری گرنت و اینگمار برگمن - از باشگاه‌های فوتبال آلمان ۲۰ - آلیاژ - حالی کردن.

حل جدول شماره ۲۶۹

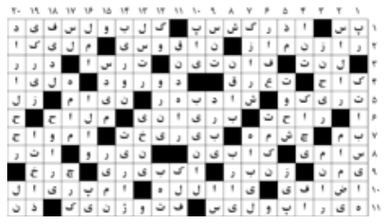

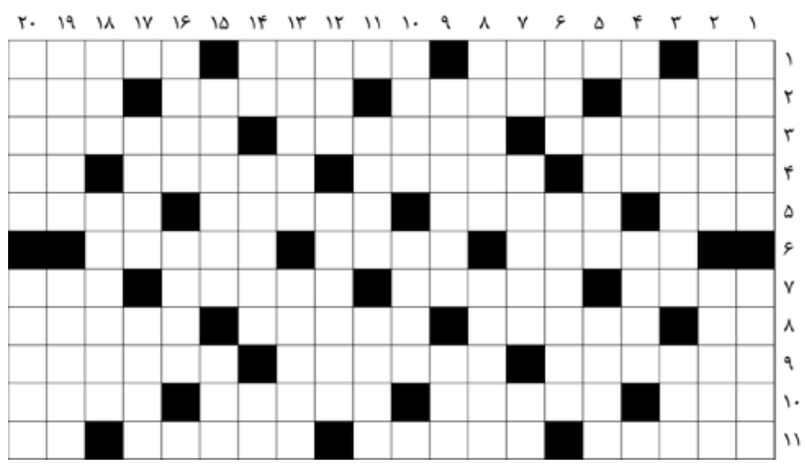

طراح جدول: مریم احمدی

افقی

۱ - شهری در استان اصفهان - کم بها - جاشوها ۲ - خلق و خو - خمیده - پس - خویش ۳ - جوی خون - جوان - مفتش - کوه سیمرغ - بوی رطوبت ۴ - جریان شدید هوا - رئیس - بازسازی ۵ - لقبی اشرافی در اروپا - برگ برنده - نیز - مکان اینترنتی - مساوی عامیانه ۶ - دفعه - ایستاده - خوار - امپراتور روم ۷ - الفبای موسیقی - زشت - محصول صابون - دویار هم قد - کمر ۸ - ماه هفتم سریانی - ساده لوح - رنجور ۹ - تکیه بر پشتی - خالص - خردمند - وعده شب - حرف ندارى ۱۰ - طایفه - قاچ - جداکننده - کشتی جنگی ۱۱ - دست پاچه - چراگاه - عاجز

عمودی

۱ - از انواع جمله - محل تحصیل ۲ - فام - پسوند حفاظت - آقا ۳ - خودآرایی - جعبه مقوایی - درون ۴ - ماده شیمیایی سفیدرنگ که در تهیه باروت به کار می‌رود - پول ژاپن ۵ - همزمانی - بی رونقی ۶ - حرف همراهی - تشنه فریب ۷ - رطوبت - تر و تازه - میوه خوب ۸ - دربست کارخانه - لشکر - گوهر ۹ - غلاف شمشیر - از نام‌های مردانه به معنی شکننده ۱۰ - کثیف - معدن ۱۱ - نصف - کشاورزی ۱۲ - ماشین راه سازی - بدرود ۱۳ - راه میان بر - سرزمین بلقیس - قدم یکپا ۱۴ - آب عرب - غرامت - دشمن سخت ۱۵ - همنشین - شوربا ۱۶ - دشواری - آهسته ۱۷ - نرخ بازاری - تایلند سابق ۱۸ - بهانه جویی - ترازو - تکرار حرف ۱۹ - خشک کن آزمایشگاه - بخشی از پا - هوای متحرک ۲۰ - سمبل - طریقه
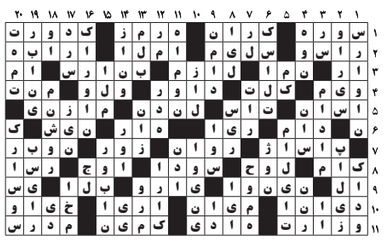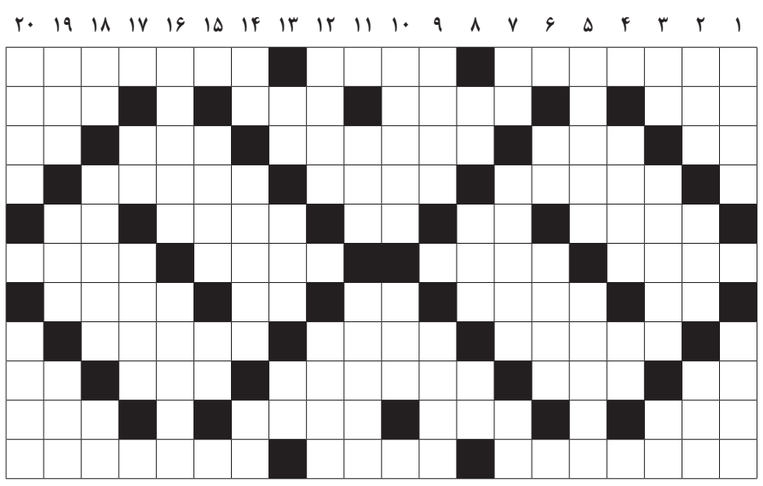
حل جدول شماره ۷۰۵۷